

แนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพ
ในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน*
APPROACHES TO THE INTEGRATION OF MULTIDISCIPLINARY TEAMS
FOR CHILD AND JUVENILE INQUIRY

ทัดดาว โฉมลักษณ์

Thatdaow Chomluk

วิชาสิทธิ์ สีหตุลานนท์

Vichasit Sihatulanont

อาภรณ์ ลิมะวิรัชพงษ์

Aporn Limawirachapong

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Royal Police Cadet Academy, Thailand

E-mail: thatdaow@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของสหวิชาชีพระดับหน่วยงานในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน และศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน ดำเนินการวิจัยโดยทำกาวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์จากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น ผลจากการศึกษามีปัญหาด้านสถานที่ห้องสอบสวน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ระยะเวลาการสอบสวนเด็กและเยาวชน การประสานงาน ปัญหาการนัดหมายสหวิชาชีพเพื่อสอบปากคำ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนของสหวิชาชีพ โดยมีแนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนคือ ในระดับกระทรวงควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาในทุกวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเนื่องจากทุกฝ่ายเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ หากมีข้อตกลงระดับกระทรวงจะทำให้ผู้บังคับบัญชาของแต่ละหน่วยงานเห็นความสำคัญ เกิดการสนับสนุนงานของพนักงานสอบสวน ในการประสานงานกับพนักงานอัยการ ที่ปรึกษากฎหมาย และนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา และควรจัดให้มีศูนย์ประสานงานสหวิชาชีพในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กอย่างจริงจัง ผลสำเร็จของงานวิจัยได้จัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพใน

* Received 6 September 2021; Revised 2 December 2021; Accepted 16 December 2021

การสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างความเข้าใจและทราบขั้นตอนการปฏิบัติในการร่วมสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนที่เป็นมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระหว่างสหวิชาชีพโดยทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

คำสำคัญ: การบูรณาการ, การทำงานร่วมกัน, สหวิชาชีพ, การสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน

Abstract

The objectives of this research article were to study the problems and obstacles in the work of Interdisciplinary agency level in investigating cases of juvenile offenders and victims or witnesses and to study and analyze the guidelines for integration of work and coordination in multidisciplinary work in the investigation of cases of children and youth who are offenders and victims or witnesses Conduct research by conducting qualitative research. analysis of documents In-depth interviews and small group meetings the results of the study had problems regarding the location of the interrogation room, the personnel aspect, the budget, the duration of the investigation of the child and youth, the coordination, the problem of arranging the inter-professional interrogation appointment. disbursement of multidisciplinary remuneration the guidelines for the integration of multidisciplinary collaboration in the investigation of juvenile cases are: At the ministry level, consultation meetings should be held in all professions related to the judicial process, as all parties consider it important. If there is an agreement at the ministry level, the supervisors of each department will see the importance. Supporting the work of the investigating officer in coordination with the prosecutor legal advisor and a social worker or psychologist. and should establish a multidisciplinary coordinating center for investigating juvenile cases in order to achieve the best interests of children seriously. The results of this research have produced a manual for the integration of multidisciplinary collaboration in the investigation of juvenile cases. To create understanding and know the procedures for participating in the investigation of juvenile cases that are standard and in the same direction able to effectively prescribe justice for children and youth It is worthwhile to solve the problems of inter-professional operations by knowing the guidelines for further work.

Keywords: Integration, Collaboration, Multidisciplinary, Child and Juvenile Inquiry

บทนำ

สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนกำลังเป็นปัญหาสังคมที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น โดยปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มี 2 ลักษณะ คือ เป็นผู้กระทำผิด และถูกคนอื่นกระทำ จากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในปี 2562 มีคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 20,842 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามฐานความผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือ มีจำนวน 10,634 คดี คิดเป็นร้อยละ 51.02 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีจำนวน 2,948 คดี คิดเป็นร้อยละ 14.15 นอกจากนั้น เป็นคดีที่มีฐานความผิดอื่น ๆ เช่น พ.ร.บ.จราจรทางบก และ พ.ร.บ.การพนัน จำนวน 2,694 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีจำนวน 2,175 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด จำนวน 951 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ จำนวน 922 คดี และเป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง จำนวน 517 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 12.93, 10.44, 4.56, 4.42 และ 2.48 ตามลำดับ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2562) เมื่อเด็กและเยาวชนได้ก่อปัญหาอาชญากรรมแล้วจะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เริ่มตั้งแต่ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กหรือเยาวชน องค์กรต่าง ๆ นี้จะมุ่งเน้นการคุ้มครอง การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูแก่เด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำผิด โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติม คติวิเคราะห์ ทั้งด้านบทบัญญัติกฎหมาย กำหนดให้มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดูแลมากกว่าการลงโทษ ดังเห็นได้จากการแก้ไขพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ได้มีการบัญญัติมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาไว้เพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดให้กลับคืนสู่สังคมได้ดี แต่มาตรการในการสอบสวนเด็กและเยาวชนซึ่งกระทำความผิดอาญายังมีความไม่ชัดเจน (วารุณี จันทรทอง, 2557) ยังมีปัญหาต่อการนำบทบัญญัติกฎหมายนี้ไปบังคับใช้โดยยังไม่มีหลักเกณฑ์เพียงพอ ส่งผลให้กฎหมายไม่เป็นเอกภาพในการบังคับใช้และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการบำบัดฟื้นฟูและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายอย่างเป็นธรรม (ปณิธาน คราประยูร, 2556) และในเดียวกันการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายเด็กในคดีอาญาที่เกิดจากปัญหาอาชญากรรมที่ได้กระทำต่อเด็กโดยเฉพาะการทารุณทางร่างกาย ทางจิตใจ ความผิดเกี่ยวกับเพศและยาเสพติด ในบางฐานความผิดอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับเพศ และยาเสพติดอาจกระทำในรูปขององค์กรอาชญากรรมและมีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ การที่จะสอบสวนเด็กเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานหรือการค้นหาความจริง จึงเป็นไปด้วยความยากลำบากและมีอุปสรรค อาจมีการข่มขู่เด็กทำให้เด็กหวาดกลัว ไม่กล้าที่จะให้ถ้อยคำ จึงเป็นปัญหาทำให้การสอบปากคำหรือการสอบสวนอย่างถูกต้องเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมเกิดขึ้นไม่ได้ หากกระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้ให้ความคุ้มครองอย่างมี

ประสิทธิภาพ แม้ว่าปัจจุบันได้มีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการถามปากคำผู้เสียหาย หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และ 134/2 ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำในที่ที่เหมาะสม ประกอบกับให้มีสหวิชาชีพ ได้แก่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาเข้าร่วม ในการสอบปากคำด้วย เนื่องจากเด็กเหล่านี้อาจได้รับความเสียหายต่อจิตใจหรือชื่อเสียง แต่สภาพจิตใจของผู้เสียหายเด็กไม่ได้แตกต่างจากเด็กที่เป็นผู้ต้องหา โดยเฉพาะในความผิดเกี่ยวกับเพศ สภาพจิตใจของเด็กเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลคุ้มครองมากกว่าในกรณีอื่น ๆ หากมีการดำเนินการทางกระบวนการยุติธรรมเหมือนคดีอาญาทั่วไป เริ่มตั้งแต่การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมผู้เสียหายต้องเปิดเผยเรื่องทั้งหมด รายละเอียดของการกระทำต่าง ๆ ต่อหน้าพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา เมื่อกระบวนการดำเนินการถึงชั้นศาล ผู้เสียหายอาจต้องเบิกความซ้ำอีก ผู้เสียหายเหล่านี้จะได้รับผลกระทบต่อจิตใจมากขึ้น เท่ากับว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ซ้ำเติมความเสียหายและความเจ็บปวดให้แก่ผู้เสียหายเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้ได้ความชัดเจน ทั้งในข้อเท็จจริง การใช้ภาษาสื่อความหมาย การใช้คำถามที่มีลักษณะเป็นภาษากฎหมาย รายละเอียดเหตุการณ์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ย่อมกระทบต่อการตอบคำถามของผู้เสียหายเด็กทั้งสิ้นซึ่งกระบวนการดังกล่าวยังเป็นการปฏิบัติต่อเด็กที่ไม่เหมาะสมอีกด้วย (ณรงค์ ใจหาญ, 2543)

การกำหนดให้การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีเฉพาะที่ต้องหาว่ากระทำความผิดตามประเภทคดีที่ระบุไว้ในมาตรา 133 ทวิ และ 134/2 ที่พนักงานสอบสวนอยู่ในบังคับต้องจัดให้มีสหวิชาชีพเข้าร่วมในการสอบสวนจะก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นเด็กทำให้การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กไม่ต้องใช้สหวิชาชีพในทุกคดี แต่ใช้สหวิชาชีพเฉพาะคดีที่มาตรา 133 ทวิ และ 134/2 กำหนดไว้อันจะมีผลทำให้คดีเล็ก ๆ น้อย ๆ บางประเภท เช่น คดีที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือคดีลหุโทษเสร็จสิ้นไปได้โดยเร็ว เนื่องจากไม่ต้องรอทั้งนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ และพนักงานสอบสวนบุคคลที่เด็กร้องขอ มาอยู่ร่วมพร้อมกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการที่ผู้ต้องหาที่มีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (ศิริชัย หาญเทิดพงษ์ชัย และคณะ, 2560)

ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินคดีอาญาตามกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งได้แยกจากการดำเนินคดีสำหรับผู้ใหญ่อย่างชัดเจน มีรูปแบบแนวทางที่ต่างออกไป ด้วยเจตนารมณ์ของการดำเนินคดีที่ต่างกัน โดยมุ่งเน้นการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเพื่อกลับสู่สังคม มิใช่การแก้แค้นทดแทน เพื่อลงโทษเด็กและเยาวชนแต่อย่างใด โดยมีเจตนาเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองสิทธิมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนดังกล่าว การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในกระบวนการ

ที่เป็นธรรม เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ แต่ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายด้วยในคราวเดียวกัน จึงควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีของแต่ละหน่วยงาน โดยผู้วิจัยเห็นควรศึกษาแนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพ ด้านการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน เป็นการศึกษาในระดับหน่วยงานที่มีหน้าที่เข้าร่วมสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน เพื่อแก้ไขปัญหาของบุคลากรของสหวิชาชีพในหน่วยงานนั้น โดยมุ่งเน้นในสหวิชาชีพที่ส่งผลให้การสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้กลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยหน่วยงานสหวิชาชีพเป็นผู้ร่วมพัฒนาให้การสอบสวนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของสหวิชาชีพระดับหน่วยงานในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในคดีอาญา ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การดำเนินคดีอาญาต่อเด็กและเยาวชนในการสอบสวน
2. ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติตามกฎหมายของสหวิชาชีพในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิดและเป็นผู้เสียหายหรือพยาน สหวิชาชีพนี้ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ, ที่ปรึกษากฎหมาย, พนักงานอัยการ, เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด, เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้เสียหายหรือพยาน เจ้าหน้าที่สถานพินิจ ทั้งนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร, สถานแรกรับบ้านเมตตา, สถานแรกรับบ้านปรานี
3. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ สหวิชาชีพในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้แก่ จังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ และสมุทรสาคร เนื่องจากมีความเป็นเมือง ประชากรหนาแน่น สถิติการกระทำความผิดสูง โดยการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าผู้ออกนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของสหวิชาชีพของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มสหวิชาชีพพนักงานอัยการ 6 ราย ที่ปรึกษากฎหมายที่มีประสบการณ์ด้านการสอบสวน

คดีเด็กและเยาวชน 5 ปีขึ้นไป 6 ราย นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา ที่มีประสบการณ์ด้านการร่วมสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน 5 ปีขึ้นไป 6 ราย ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือตัวแทน 2 ราย กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็น ผู้เสียหาย 2 ราย และเป็นผู้ต้องหา 2 ราย และจัดสนทนากลุ่มระดมความคิดเห็น 1 ครั้ง ประกอบด้วยพนักงานอัยการ ที่ปรึกษาทนายความ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบสวน และอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 ราย และจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือ 1 ครั้ง ประกอบด้วยพนักงานอัยการ ที่ปรึกษาทนายความ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบสวน และอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 ราย

ผลการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของสหวิชาชีพระดับหน่วยงานในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน ดังนี้คือ มีปัญหาด้านสถานที่ห้องสอบสวนเด็กและเยาวชน ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาระยะเวลา การสอบสวนเด็กและเยาวชน ปัญหาการประสานงาน ปัญหาการนัดหมายสหวิชาชีพ เพื่อสอบปากคำ ปัญหาการเบิกจ่ายค่าตอบแทนของสหวิชาชีพ

แนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพในการสอบสวนเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เมื่อจะทำการสอบสวนปากคำเด็กในกรุงเทพมหานคร ต้องดำเนินการสอบสวนที่สถานีตำรวจ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณทำห้องสอบสวนเด็กและเยาวชนให้มีมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด คือ ห้องสอบสวนเด็กที่เป็นสัดส่วน พร้อมอุปกรณ์กล้องบันทึกภาพและเสียง คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์ช่วยในการสื่อความหมายให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น และในการจัดเก็บข้อมูลควรจัดเก็บไว้ให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะการบันทึกภาพและเสียงสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาด้วย

2. ในแต่ละวิชาชีพควรมีการจัดให้มีการจัดให้มีการเตรียมพร้อมที่จะเข้าร่วมในการสอบสวนคดีเด็ก และก่อนที่จะเริ่มการสอบสวนสมควรอย่างยิ่งที่สหวิชาชีพต้องประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อน จะมีแนวทางในการถามปากคำไปในทิศทางใด การสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนนั้น สหวิชาชีพควรออกกระเปียบในการปฏิบัติภายในของแต่ละหน่วยงานที่แน่นอน จะเป็นประโยชน์กับการร่วมมือในการทำงานและเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

3. นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา กล่าวว่า การเข้าร่วมสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนไม่ใช่หน้าที่หลัก จึงเห็นควรให้มีการประสานการปฏิบัติในระดับกระทรวงเป็นนโยบายในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน จะทำให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้

การสนับสนุนและถือเป็นหน้าที่หลักอีกหน้าที่หนึ่ง จึงจะทำให้การเข้าร่วมการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 วรรคสี่ ควรนำมาใช้โดยเคร่งครัด โดยจัดให้มีสทวิชาชีพพิเศษเป็นผู้เข้าร่วมการสอบสวนหากเป็นคดีเกี่ยวกับเพศเนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และอาจรทบกระเทือนต่อจิตใจเด็ก และเตรียมคำถามในการสอบสวนเด็กให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประเด็นเพื่อจะไม่ต้องทำการสอบสวนเพิ่มเติม อันจะเป็นการทำร้ายจิตใจเด็กซ้ำอีก และกำหนดบทบาทของสทวิชาชีพให้มีความชัดเจน ตัวอย่างเช่น พนักงานอัยการที่เข้าร่วมสอบปากคำเด็กเป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบและกำกับดูแลให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามขั้นตอนในการสอบปากคำให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

5. สทวิชาชีพที่เคยมีประสบการณ์การทำงานผ่านมาแล้ว ควรจัดให้มีการช่วยเหลือทีมงานสทวิชาชีพในทางคดีให้มากขึ้นทั้งในชั้นสอบสวน หรือชั้นศาล เนื่องจากในชั้นนี้ศาลจะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และสทวิชาชีพบางสาขาควรส่งเสริมให้มีจำนวนมากขึ้นในปริมณฑลและต่างจังหวัด เช่น นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น

6. ผลักดันให้มีการปฏิบัติให้มีผลอย่างเคร่งครัด เช่น การใช้แผ่นบันทึกภาพและเสียง มาใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นสอบสวน ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และชั้นพิจารณาของศาล โดยนำแผ่นบันทึกภาพและเสียงมาเปิดเป็นคำให้การแทน ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 ตรี เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายในการที่จะไม่ทำร้ายจิตใจเด็กซ้ำและต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 หากเห็นว่าจะกระทบกระเทือนต่อพยาน ในเรื่องการเผชิญหน้าหรือแยกห้องการพิจารณาให้ฟังใช้ด้วยความระมัดระวัง

7. สทวิชาชีพทุกสาขาควรมีความพร้อมในการเข้าร่วมสอบสวนเด็กและเยาวชน เนื่องจากการปฏิบัติทุกอย่างมีกฎหมายรองรับเมื่อมาพบปะทุกฝ่ายพร้อมและเริ่มสอบสวน จะสามารถดูแลสิทธิของเด็กและเยาวชนให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย หากกระทำผิดต้องหาวิธีที่จะบรรเทาความเสียหาย เพราะเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว คือ เยียวยาผู้เสียหาย และแก้ไขผู้กระทำความผิดและควรปรับทัศนคติตั้งแต่เริ่มต้นให้เห็นว่าทุกวิชาชีพมีความสำคัญเท่าเทียมกันจะขาดวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งไม่ได้

8. องค์ความรู้การจัดการอบรม ควรให้กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้จัดดำเนินการ เพื่อแสวงหาความร่วมมือและแนวทางร่วมกันเป็นแนวเดียวกันในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. กระทรวงยุติธรรมควรเป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานสทวิชาชีพทุกสาขา จัดประชุมหน่วยงานสทวิชาชีพต่าง ๆหารือร่วมกันใน

การจัดการเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อการสอบสวนคดีเด็ก ดำเนินการของงบประมาณเบิกจ่าย ค่าตอบแทนสหวิชาชีพในจำนวนเงินที่เหมาะสมตามสภาพการณ์ปัจจุบันและไม่ล่าช้า ตลอดจน จัดประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้อง และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการสอบสวนคดีเด็กและ เยาวชนเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิเด็ก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัย ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของสหวิชาชีพระดับหน่วยงาน ในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน และแนวทางใน การบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพ เพื่อตอบปัญหาการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านสถานที่ห้องสอบสวนเด็กและเยาวชน การสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน ในกรุงเทพมหานครดำเนินการสอบสวนเด็กที่สถานีตำรวจ สถานีตำรวจบางแห่งยังไม่มี ความพร้อม ไม่มีห้องสอบสวนเด็กเป็นสัดส่วน อีกทั้งยังมีการศึกษาของ มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ และคณะ เรื่องศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลการจัดให้มีสหวิชาชีพใน การสอบปากคำเด็ก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 133 ทวิ (มาตา ลักษณะ ออรุ่งโรจน์ และคณะ, 2551) และการศึกษาของ เทียนชัย ชาวสำน เรื่องแนวทาง การพัฒนาการสอบสวนเด็กและเยาวชนในจังหวัดขอนแก่นที่พบว่า สถานที่สอบสวนไม่มีความ เป็นสัดส่วนซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชาไม่ได้ให้ความสำคัญกับงานสอบสวน เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนด (เทียนชัย ชาวสำน, 2552) โดยแนวทางในการบูรณาการการทำงานด้านสถานที่สอบสวนเด็กและเยาวชนนั้นอาจ ขอใช้สถานที่สำนักงานอัยการเนื่องจากสำนักงานอัยการได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนใน การทำห้องสอบสวนคดีเด็กที่มีมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะทุกสำนักงาน (จังหวัด) เพื่อเป็น ศูนย์กลางให้สหวิชาชีพมาร่วมทำการสอบสวน และจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด 19 ใน กรณีนี้มีเหตุจำเป็น เพื่อความปลอดภัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค พนักงานสอบสวน ควรมีอำนาจสอบปากคำเด็กและเยาวชน ต่อหน้าบุคคลหลายฝ่าย โดยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ (ประชุมผ่านจอภาพ) ได้

2. ปัญหาด้านบุคลากรสหวิชาชีพบางสาขามีจำนวนไม่เพียงพอและบทบาทหน้าที่ ไม่ชัดเจน เช่น พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนโดยเฉพาะพนักงานสอบสวนหญิงมีปัญหา ในทางปฏิบัติ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์มีจำนวนน้อยมาก อีกทั้งยังมีการศึกษาของ รจเรข โกมุต เรื่องการส่งเสริมการทำงานของทีมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรม จังหวัดนนทบุรี และการศึกษาของ อภิวัฒน์ ถาวร เรื่องปัญหาการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน พบว่า สหวิชาชีพมีไม่เพียงพอไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง (รจเรข โกมุต, 2553); (อภิวัฒน์ ถาวร, 2558) และการศึกษาของ นิยะดา อภิปรัชญาพงษ์ เรื่องบทบาทของพนักงานอัยการใน

การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวน พบว่าพนักงานอัยการที่ร่วมสอบสวนและพนักงานอัยการที่พิจารณาสำคดีเป็นคนละคนกันทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินคดีอาญา (นิยะดา อภิปรัชญาพงษ์, 2558) โดยแนวทางในการบูรณาการการทำงานด้านบุคลากรสหวิชาชีพที่เคยมีประสบการณ์การทำงานผ่านมาแล้ว ควรจัดให้มีการช่วยเหลือทีมงานสหวิชาชีพในทางคดีให้มากขึ้นทั้งในชั้นสอบสวน ชั้นอัยการหรือชั้นศาล เนื่องจากในชั้นนี้ศาลจะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และสหวิชาชีพบางสาขาควรส่งเสริมให้มีจำนวนมากขึ้นในปริมณฑลและต่างจังหวัด เช่น นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น

3. ปัญหาด้านงบประมาณ งบประมาณในการจัดการเกี่ยวกับการสอบสวนคดีเด็กของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ เช่น กรณีที่ต้องบันทึกภาพและเสียง อุปกรณ์ไม่เพียงพอหรือมีแต่ชำรุด มีบางสถานีตำรวจเท่านั้นที่ทำห้องสอบสวนเด็กตามมาตรฐานมีการติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงไว้เรียบร้อย ควรให้มีอุปกรณ์ช่วยในการสื่อความหมายให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังมีงานวิจัยของ พานิชย์ เชษฐสิงห์ เรื่องความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน ของพนักงานสอบสวนจังหวัดมหาสารคาม และการศึกษาของ เทียนชัย ชาวसान เรื่องแนวทางการพัฒนาการสอบสวนเด็กและเยาวชน ในจังหวัดขอนแก่นที่พบว่า งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ (พานิชย์ เชษฐสิงห์, 2545) (เทียนชัย ชาวसान, 2552) โดยแนวทางในการบูรณาการการทำงานด้านงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณทำห้องสอบสวนเด็กและเยาวชนให้มีมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด คือ ห้องสอบสวนเด็กที่เป็นสัดส่วน พร้อมอุปกรณ์กล้องบันทึกภาพและเสียง คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์ช่วยในการสื่อความหมายให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น และในการจัดเก็บข้อมูลควรจัดเก็บไว้ให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการบันทึกภาพและเสียงสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาด้วย

4. ปัญหาระยะเวลาการสอบสวนเด็กและเยาวชน กฎหมายบัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องสอบปากคำเด็กและเยาวชนภายใน 24 ชั่วโมง ซึ่งมีปัญหาในทางปฏิบัติอย่างมากเนื่องจากมีเวลาน้อย การนัดหมายสหวิชาชีพให้มาพร้อมกันเพื่อร่วมทำการสอบสวนย่อมทำได้ยาก เมื่อสอบสวนไม่ทันภายใน 24 ชั่วโมงต้องส่งตัวเด็กไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กก่อน หากเด็กประกันตัวแล้วหนีไป ตำรวจก็ดำเนินการสอบสวนต่อไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของอภิวัฒน์ ถาวร เรื่องปัญหาการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน และการศึกษาของปณิธาน คราประยูร เรื่องปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่พบว่า ควรเพิ่มระยะเวลาการสอบสวนให้มากขึ้น เพราะระยะเวลา 24 ชั่วโมงน้อยเกินไป ส่งผลให้การทำงานของสหวิชาชีพเป็นไปอย่างเร่งรีบไม่มีประสิทธิภาพ (อภิวัฒน์ ถาวร, 2558); (ปณิธาน คราประยูร, 2556) โดยแนวทางในการบูรณาการด้านระยะเวลาการสอบสวนเด็กและเยาวชนน้อย แต่อย่างไรก็ตามสหวิชาชีพยังสามารถไปร่วมสอบสวนที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อีกทางหนึ่ง

5. ปัญหาการประสานงาน การประสานงานเป็นหน้าที่ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งพนักงานสอบสวนต้องแจ้งสทวิชชีพและผู้เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาได้ทราบและไปทำการสอบสวนปากคำ สทวิชชีพแต่ละสาขามีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงต้องเลื่อนการสอบสวนเด็กออกไป ดังนั้นการประสานงานสทวิชชีพนั้นควรให้ความสำคัญมากขึ้น ดังคำกล่าวของ ตระกูล วินิจนัยภาค ที่ว่างานไม่อาจจะทำได้สำเร็จโดยการทำงานแต่ลำพังของคนคนเดียวหรือหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น (ตระกูล วินิจนัยภาค, 2543) อีกทั้งการศึกษาวิจัยของธนภรณ์ เบ้าเงิน เรื่องการประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่ายังไม่มีมีการเสริมสร้างศูนย์กลางการประสานงานการเรียนรู้ด้านกฎหมายระหว่างองค์กรกระบวนการยุติธรรม (ธนภรณ์ เบ้าเงิน, 2557) และการศึกษาวิจัยของวิศิษฐ์ ผลตก เรื่องการพัฒนาทีมสทวิชชีพเพื่อคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมจังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีความไม่ชัดเจนในนโยบายการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กแบบทีมสทวิชชีพ ขาดการประสานงานที่ดี (วิศิษฐ์ ผลตก, 2554) โดยแนวทางในการบูรณาการการทำงานด้านการประสานงานสทวิชชีพทุกสาขาควรมีความพร้อมในการเข้าร่วมสอบสวนเด็กและเยาวชน เนื่องจากการปฏิบัติทุกอย่างมีกฎหมายรองรับเมื่อมาพบปะทุกฝ่ายพร้อมและเริ่มสอบสวน จะสามารถดูแลสิทธิของเด็กและเยาวชนให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย หากกระทำผิดต้องหาวิธีที่จะบรรเทาความเสียหาย เพราะเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว คือ เยียวยาผู้เสียหาย และแก้ไขผู้กระทำความผิดและควรปรับทัศนคติตั้งแต่เริ่มต้นให้เห็นว่าทุกวิชาชีพมีความสำคัญเท่าเทียมกันจะขาดวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งไม่ได้

6. ปัญหาการนัดหมายเพื่อสอบปากคำ การนัดหมายเด็กและผู้ปกครองมาเพื่อสอบปากคำนั้นเวลาในการนัดหมายเป็นปัญหา เนื่องจากการสอบสวนเด็กต้องมีสทวิชชีพมาร่วมทำการสอบสวน และสทวิชชีพบางครั้งมาไม่ได้ไม่พร้อมกัน รวมถึงบุคคลที่เด็กร้องขออาจเป็นผู้ปกครองต้องรอให้พร้อม หากผู้ปกครองมาไม่ได้อาจทำให้เด็กและเยาวชนเสียสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งได้ ซึ่งมีการศึกษาของ ชัชฎาภา พันธุมจินดา เรื่องปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กระหว่างการสอบสวน ศึกษากรณีเด็กเป็นผู้ต้องหา ที่พบว่าเด็กที่เป็นผู้ต้องหาควรได้พบและปรึกษาทนายความก่อนการสอบสวนด้วย (ชัชฎาภา พันธุมจินดา, 2553) ดังนั้น แนวทางในการบูรณาการในทางปฏิบัติหากผู้ปกครองขัดข้องไม่อาจมาได้จะมีที่ปรึกษากฎหมายที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่จะไม่ให้ถูกลิดรอนสิทธิ นอกจากนั้นยังมีนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องช่วยดูแลปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในขณะมีการสอบสวน รวมถึงการที่จะต้องเข้าไปช่วยดูแลในภายหลังจากนั้นอีกด้วย

7. ปัญหาการเบิกจ่ายค่าตอบแทนของสทวิชชีพบางสาขาลดจนต้องมีการสนับสนุนงบประมาณทั้งด้านอุปกรณ์และค่าตอบแทน เพื่อให้การทำงานของสทวิชชีพมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชน อีกทั้งมีการศึกษาของ มาตาลักษณ์

ออรุ่งโรจน์ และคณะ เรื่องศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลการจัดให้มีสหวิชาชีพในการสอบปากคำเด็ก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และ 134/2 และการศึกษาวิจัยของ พานิชย์ เชษฐสิงห์ เรื่องความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน ของพนักงานสอบสวนจังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ข้อเสนอแนะว่า สหวิชาชีพควรได้รับค่าตอบแทนเท่าเทียมกันและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน (มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ และคณะ, 2551); (พานิชย์ เชษฐสิงห์, 2545) โดยแนวทางในการบูรณาการการทำงานด้านการเบิกจ่ายค่าตอบแทนของสหวิชาชีพ รัฐโดยสำนักงานงบประมาณควรให้ความสำคัญจัดสรรงบประมาณเบิกจ่ายค่าตอบแทนของสหวิชาชีพเนื่องจากการปฏิบัติตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และ 134/2

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการวิจัยตามที่ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อตอบปัญหาการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ในการทำงานของสหวิชาชีพระดับหน่วยงานในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยานยังมีปัญหาด้านสถานที่ห้องสอบสวนเด็กและเยาวชน ปัญหาด้านบุคลากรสหวิชาชีพบางสาขามีจำนวนไม่เพียงพอ ปัญหาด้านงบประมาณในการจัดการเกี่ยวกับการสอบสวนเด็ก ปัญหาระยะเวลาการสอบสวนเด็กและเยาวชน ปัญหาการประสานงานซึ่งการประสานงานเป็นหน้าที่ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ปัญหาเรื่องของเด็กและผู้ปกครองในการนัดหมายมาเพื่อสอบปากคำ ปัญหาการเบิกจ่ายค่าตอบแทนของสหวิชาชีพ ซึ่งแนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของสหวิชาชีพในการสอบสวนเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน โดยการบูรณาการการทำงานควรจัดประชุมสหวิชาชีพให้เห็นถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ถึงแม้เด็กจะเป็นผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายหรือพยาน ทำอย่างไรให้เด็กคืนสู่สังคมได้ และจะพัฒนาครอบครัวไปในทิศทางใดโดยกระทรวงยุติธรรมควรเป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานสหวิชาชีพทุกสาขา รวมถึงองค์ความรู้การจัดการอบรม ควรให้กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้จัดดำเนินการเพื่อแสวงหาความร่วมมือและหาแนวทางร่วมกันเป็นแนวเดียวกันในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสอบสวนเด็กและเยาวชนปัจจุบันสหวิชาชีพควรออกระเบียบในการปฏิบัติภายในของแต่ละหน่วยงานที่แน่นอน มีการประสานการปฏิบัติในระดับกระทรวงเป็นนโยบายในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ซึ่งประเทศต้องตั้งกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการดำเนินการในส่วนค่าตอบแทนของสหวิชาชีพที่เข้าร่วมสอบสวน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดให้มีสหวิชาชีพเพศหญิงเป็นผู้เข้าร่วมการสอบสวนหากเป็นคดีเกี่ยวกับเพศ และกำหนดบทบาทของสหวิชาชีพให้มีความชัดเจนโดยจัดให้มีการช่วยเหลือทีมงานสหวิชาชีพในทางคดีจากผู้ที่มีประสบการณ์ให้มากขึ้นทั้งในชั้นสอบสวน หรือชั้นศาล และควรส่งเสริมให้มีจำนวนสหวิชาชีพ

มากขึ้นในปริมาณและต่างจังหวัด ผลักดันให้เกิดการยอมรับในประเด็นของการปฏิบัติให้มีผลอย่างเคร่งครัดในบางกรณี เช่น การใช้แผ่นบันทึกภาพและเสียงเป็นพยานในชั้นศาล อีกทั้งก่อนที่จะเริ่มการสอบปากคำเด็กสมควรอย่างยิ่งที่สหวิชาชีพต้องประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนจะมีแนวทางในการถามปากคำไปในทิศทางใด และจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด 19 ในกรณีมีเหตุจำเป็น เพื่อความปลอดภัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค พนักงานสอบสวนควรมีอำนาจสอบปากคำเด็กและเยาวชน ต่อหน้าบุคคลหลายฝ่าย โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ประชุมผ่านจอภาพ) หรือให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และพนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจสืบเสาะข้อเท็จจริง โดยการสอบปากคำเด็กและเยาวชน และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ประชุมผ่านจอภาพ) ได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2562). รายงานสถิติประจำปี. เรียกใช้เมื่อ 16 ตุลาคม 2564 จาก <http://www.djop.go.th/Djop/images/statistics62.pdf>
- ชัชฎาภา พันธุมจินดา. (2553). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กระหว่างการสอบสวน ศึกษากรณีเด็กเป็นผู้ต้องหา. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ณรงค์ ใจหาญ. (2543). การคุ้มครองเด็กในการให้ปากคำในคดีอาญา. วารสารดุลพินิจ, 47(1), 18-19.
- ตระกูล วินิจนัยภาค. (2543). การสอบสวนปากคำเด็ก. ใน เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ทำหน้าที่สังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารุ่นที่ 1. สำนักงานอัยการสูงสุด.
- เทียนชัย ชาวสำน. (2552). แนวทางการพัฒนาการสอบสวนเด็กและเยาวชนในจังหวัดขอนแก่น. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนภรณ์ เป้าเงิน. (2557). การประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในจังหวัดนครสวรรค์. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิยะดา อภิรัชญาพงษ์. (2558). บทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวน. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปณิธาน คราประยูร. (2556). ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

- พานิชย์ เชษฐสิงห์. (2545). ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน ของ พนักงานสอบสวนจังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ และคณะ. (2551). โครงการวิจัยศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผล การจัดทำมีสหวิชาชีพในการสอบปากคำเด็ก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญามาตรา 133 ทวิ. ใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการยุติธรรม.
- จรเชช โคมุท. (2553). การส่งเสริมการทำงานของทีมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กที่ถูก ทารุณกรรมจังหวัดนนทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วารุณี จันทร์ทอง. (2557). มาตรการในการสอบสวนเด็กและเยาวชนซึ่งกระทำความผิดอาญา ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว พ.ศ.2553 Investigation of Children and Youth Offender. วารสาร รามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์, 3(1), 71-80.
- วิศิษฐ์ ผลดก. (2554). การพัฒนาทีมสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมจังหวัด อุบลราชธานี. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสน ศาสตร์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ศิริชัย หาญเทิดพงษ์ชัย และคณะ. (2560). ปัญหาทางกฎหมายในการสอบปากคำเด็กใน ชั้นสอบสวน. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย, 5(3), 593-602.
- อภิวัฒน์ ถาวร. (2558). ปัญหาการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตร มหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม. มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.